

METODYKA

**instalacja ogrodzenia zapachowego
w celu zmniejszenia liczby kolizji
pojazdów z dzikimi zwierzętami**

Warunki techniczne

.....

TREŚĆ

1.	Wprowadzenie	2
2.	Definicje pojęć	2
3.	Instalacja ogrodzenia zapachowego	3
	3.1 Lokalizacja odcinka, na którym występuje skupisko wypadków drogowych	3
	3.2 Ocena terenu, na którym zostanie zainstalowana bariera zapachowa	3
	3.3 Wyposażenie materiałowe	3
	3.4 Procedura instalacji klasycznej bariery zapachowej	3
4.	Konserwacja	4
	4.1 Aktywacja	4
	4.2 Reaktywacja	4
	4.3 Kontrola stanu bariery zapachowej	4
5.	Środki ochronne	4

1. WPROWADZENIE

W celu zmniejszenia liczby kolizji z dzikimi zwierzętami na odcinkach dróg, na których dochodzi do wielu wypadków, z powodzeniem stosuje się ogrodzenia zapachowe. Instalowane są tam, gdzie nie można zastosować ogrodzenia drogi. Ogrodzenie zapachowe to urządzenie, którego działanie opiera się na skutecznej substancji zapachowej, która imituje zapach drapieżnika (człowieka, niedźwiedzia, rysia), a tym samym odstrasza zwierzęcą łowną i czarną.

Celem niniejszej metodyki jest ujednolicenie procedury instalacji ogrodzenia zapachowego, jego aktywacji i reaktywacji, tak aby ogrodzenie zapachowe było skuteczne przez cały rok.

2. DEFINICJE POJĘĆ

Ogrodzenie zapachowe – to urządzenie techniczne, które w połączeniu z substancją zapachową odstrasza zwierzęta od wchodzenia na drogę, a następnie od jej przekraczania.

Skupisko wypadków drogowych – to odcinek drogi, na którym dochodzi do licznych kolizji pojazdów z dzikimi zwierzętami (strefy migracyjne, korytarze ekologiczne).

Lokalizacja odcinka wypadków drogowych przeprowadzana jest na podstawie danych Komendy Głównej Policji, a także zgodnie z informacjami zawartymi na mapach dostępnych na stronach www.policja.pl

Wskaźnik kolizyjności z dzikimi zwierzętami to względna miara wyrażająca całkowite szkody powstałe w wyniku kolizji z dzikimi zwierzętami, odnoszona do długości sieci drogowej na danym obszarze administracyjnym (województwie, powiecie).

Biodegradowalny nośnik substancji zapachowej – jest to materiał opracowany specjalnie do wstrzykiwania substancji zapachowej (patent UE i CZ), który ma otwarte pory zapewniające wysoki współczynnik dyfuzji substancji zapachowej, a tym samym maksymalną skuteczność ogrodzenia zapachowego. Nośnik jest stabilny w powietrzu w danych warunkach meteorologicznych temperatury i wilgotności i nie emituje obcych substancji do środowiska.

Koncentraty substancji zapachowej PACHO-LEK® przeciwko zwierzynie łownej i czarnej – zawierają substancję czynną, która imituje zapach drapieżnika, odstraszając zwierzynę łowną i czarną od przejścia przez drogę.

Aktywacja – pierwsze wstrzyknięcie koncentratu substancji zapachowej do nośnika w ramach instalacji ogrodzenia zapachowego.

Ożywienie – kolejne wstrzyknięcie koncentratu substancji zapachowej do nośnika w terminie do 3 miesięcy od ostatniego wstrzyknięcia koncentratu substancji zapachowej.

3. INSTALACJA OGRODZENIA ZAPACHOWEGO

3.1 Lokalizacja odcinka, na którym dochodzi do wielu wypadków drogowych

Przed montażem ogrodzenia zapachowego należy zlokalizować miejsce, gdzie często dochodzi do wypadków drogowych, na podstawie danych Centrum Automatycznego Nadzoru nad Ruchem Drogowym (CANARD) lub map dostępnych na stronach www.policja.pl oraz www.obserwatoriumbrd.pl.

3.2 Ocena terenu, na którym instalowana jest bariera zapachowa

Po zlokalizowaniu bariery zapachowej – skupiska wypadków drogowych, jej początku i końca, ewentualnie po określeniu współrzędnych X, Y, należy ocenić ukształtowanie terenu i dopiero wtedy podjąć decyzję o kierunku, w którym będzie przebiegać bariera zapachowa. Podczas instalacji należy przestrzegać następujących zasad:

- ogrodzenia zapachowego nie należy instalować przy drodze, zawsze poza korpusem drogi, na granicy łąki, pola lub lasu, zawsze poza zasięgiem koszenia trawy wykonywanego przez zarząd dróg. Jeśli droga prowadzi przez wcięcie terenu, instalację należy wykonać na szczycie zbocza
- jeśli droga sąsiaduje z zaroślami lub terenem podmokłym, ogrodzenie zapachowe należy umieścić za tymi obszarami
- jeśli przez drogę przebiega most (korytarz ekologiczny), ogrodzenie zapachowe instaluje się na skraju mostu, tak aby zwierzęta mogły bez problemu przechodzić przez most na drugą stronę.

3.3 Wyposażenie materiałowe

- **Słupki** – drewniane, zalecane wymiary 1000 x 25 x 22 mm.
- **Adaptery** – o wymiarach 45 x 35 x 60 mm, jeśli adaptery nie są dostępne, uchwyt można przymocować do słupka za pomocą gwoźdźca.
- **Nośnik BIO10-PO** – o wymiarach 55 x 35 x 45 mm, patrz rozdział 2.
- **Koncentrat substancji zapachowej OGRODZENIE ZAPACHOWE – zwierzyna łowna i OGRODZENIE ZAPACHOWE – zwierzyna czarna** (w przypadku ochrony przed afrykańskim pomorem świń w pobliżu dróg) – patrz rozdział 2.

3.4 Procedura instalacji ogrodzenia zapachowego

- słupki wbija się w ziemię młotkiem lub wkręca wiertłem do gleby na głębokość 20-30 cm **w odległości około 10 m od siebie**, słupki z adapterami wbija się czołem w kierunku zwierzyny, z którego strona zwierzyna nadchodzi
- do adapterów wsuwa się z boku nośniki BIO10-PO
- do nośnika wstrzykuje się koncentrat substancji zapachowej, naciskając aplikator przez około 1 sekundę
- Wtryskiwanie koncentratu substancji zapachowej należy wykonywać wyłącznie z wiatrem, aby nie doszło do zanieczyszczenia odzieży substancją zapachową

4. KONSERWACJA

4.1 Aktywacja

Aktywacja ogrodzenia zapachowego odbywa się równocześnie z instalacją, patrz pkt 3.4 niniejszej metodyki.

4.2 Aktywizacja

Aktywizacja ogrodzenia zapachowego odbywa się w terminie do 3 miesięcy, 4 razy w roku. W krytycznym okresie wzmożonej migracji zwierzyny, tj. w okresie od maja do października, należy zwrócić szczególną uwagę na ogrodzenia zapachowe i częściej przeprowadzać ich aktywizację.

4.3 Kontrola ogrodzenia zapachowego

Zaleca się przeprowadzanie kontroli ogrodzenia zapachowego w sposób ciągły, aby zapobiec przedostawaniu się zwierzyny w wyniku braku nośników z jakichkolwiek powodów. Skuteczność ogrodzeń zapachowych sprawdza się za pomocą olfaktometrii.

5. ŚRODKI OCHRONNE

- okulary lub osłona
- odzież robocza
- rękawice gumowe, najlepiej cienkie laboratoryjne (chemiczne)
- obuwie robocze
- kamizelka odblaskowa

Dokument jest zgodny z przepisami prawnymi dotyczącymi ochrony zwierząt, w tym prawem unijnym i krajowym, oraz jest wdrażany zgodnie z zasadami i wytycznymi dotyczącymi monitorowania i działań ochronnych.